

Ishaja vsak
dan rasen
nedelj in
praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays
and Holidays

LETO—YEAR XI.

Cena lista
je \$3.00.

Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK 5. JULIJA (JULY) 1918

Yearly
subscription \$3.00

STEV.—NUMBER 156.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"Neodvisnost za vse narode!" = Wilson.

Predsednikov govor v Washingtonu.

Wilson je podal štiri temeljne principe za mednarodno svobodo in svetovni mir.

PROSLAVA "ČETRTEGA" V AMERIKI IN EVROPI.

Predsednik Wilson je večeraj na praznik Razglasenja Neodvisnosti v svojem govoru ob grobu Georga Washingtona na Mount Vernonu ponovno orisal stališče Združenih držav z ozirom na končni cilj sedanjih svetovnih vojn. Ves program mirovnih ciljev Združenih držav jih zaveznikov, ki ga je podal Wilson, je v jedru sledeči:

"Vlade vseh narodov morajo temeljiti na volji ljudstva in podpirati jih mora organizirano mnenje vsega človeštva."

Dalje je rekel predsednik: "Zdaj se mora enkrat za vselej rešiti tisto vprašanje, ki ga je rešila Amerika v veliki dobi, iz katere danes zajemljemo naše inspiracije... Pred nami je samo ena pot in kompromisa ne more biti."

Wilson je podal štiri glavne principe narodne neodvisnosti, mednarodne svobode in svetovnega mira: Prvič: Uničiti je treba vse samostilne vlade, ki ogrožajo svetovni mir; drugič: vprašanja vseh teritorijev, suverenitete, gospodarskih premostov in političnih odnosov morajo rešiti prizadejela ljudstva sama in druge države ali narodi se ne smejo vtikati v zadeve drugih ljudi; tretjič: narodi morajo spoštovati drug drugega v medsebojnem razmerju kakor se spoštujejo posamezniki v moderni državi civilizirane države; četrtič: bodoči mir mora biti tako organiziran, da ne omogoča njegova kršitev in da se vsa sporna vprašanja med narodi rešijo pred pripisanim tribunalom mednarodnega mnenja.

(Wilsonov govor v celoti prinesemo v jutranji številki "Prosvete").

V Washingtonu je bila velika mednarodna parada, v kateri so prvič marširale med drugimi tudi angleške čete.

Nikdar še ni bilo v Ameriki takih slavnosti po vseh mestih kakor so bile večeraj.

London, 5. jul. — Ves London je bil večeraj — krit z ameriškimi zastavami in slavnosti se je udeležil celo kralj George.

Pariz, 5. jul. — Po vsi Franciji je bil večeraj narodni praznik z velikimi paradami. Vse delo je počivalo.

Rim, 5. jul. — Vsa Italija je raznovala ameriški Dan Neodvisnosti. Po vseh mestih in vaseh so vihrale ameriške zastave.

MANIFESTACIJA SLOV. NA PREDNIH DRUŠTEV V CHICAGU.

Slovenska podpora, politična in zabavna društva v Chicagu, ki so zastopana v krajevni organizaciji Slovenskega republiškega združenja, so večeraj dostojno proslavili praznik Neodvisnosti.

Ob eni popoldne so se zbrali člani podpornih društev št. 1, 39, 86, 102, 131 in 270 S. N. P. J., št. 1, 47 in 104 S. S. P. Z., slov. soc. kluba št. 1, Slovenije št. 44, C. S. B. P. J., pevskega društva "Sava" itd., pred domom S. N. P. J. in od tam se je vršil pohod po 27. in 26. cesti do 48. Ave. V pohodu je bilo v velikem številu zastopano naše napredno ženstvo in tudi lepo številce mladine je bilo v paradi.

Zanimivi so bili številni napisi, ki so jih nosili člani raznih društev v pohodu.

Drugi del manifestacije se je izvršil v Lyonsu, kjer so se člani omenjenih društev udeležili piknika dr. Narodni Vitezi št. 39, S.N.P.J. (Dolgo na 2. strani, 4. kolono).

MILJON AMERIKANOV V FRANCJI; DVA MILJONA POD OROŽJEM.

Vojni tajnik Baker uradno poroča, kaj je dosegla Amerika v 15 mesecih vojne. Sijajni uspehi mobilizacije in transportiranja čet.

Washington, D. C. — Danes je en milijon ameriških vojakov v Franciji in od teh je 750.000 bojnikov.

Predsednik Wilson je v pozdrav ameriškemu ljudstvu k četrtemu juliju — prazniku Proglasenja neodvisnosti in po sprejemu pisma od vojnega tajnika Bakerja obelodanil število ameriških vojakov, ki so se izkrcali v Franciji v štirinajstih mesecih.

Vseh vojakov je odjadralo 1.019.115, na morju je bilo zgrubljenih le 291 življenj, kar dokazuje, da je ameriška mornarica popolnoma kos svoji nalogi. 8.165 mož je umrlo, ali so pa kot invalidi doma.

Predsednik pravi v pismu na vojnega tajnika Bakerja, da bo to dejstvo povzročilo splošno zadovoljstvo, kajti sreče dežele soglašajo brezdomno s to vojno in ljudstvo Združenih držav se bo veselilo, da njegova moč prihaja hitreje in hitreje v ta veliki boj, ki je določen, da odreši svet.

Pismo tajnika Bakerja pokazuje naraščajoče odposiljanje čet od maja 1917, ko je odšlo 1.718 vojakov in bolniških stroškov v Francijo, do junija 1918, ko je odjadralo 276.372 vojakov čez ocean.

Mr. Baker je v diskuziji o položaju rekel, da je mogoče še nadalje pošiljati vojake v tako velikem številu čez ocean, toda iz raznih vzrokov bodo mogoče število znižali za ostale mesece v tem letu. Med vzroki je vojaški vzrok, ki se ne more obesiti na veliki zvoni, da zanj ne izve sovražnik, ki ima povsod svoje vohune. Neki drugi vzrok govori, da mogoče zavezniki uporabijo transporte po prvem avgustu za prevažanje živčev.

V kakšnem številu bodo odhajale ameriške čete na Francooske vbojnice, je odvisno od najvišjega vojnega sveta v Versaillesu. Najvišji vojni svet bo določil, koliko Američanov še potrebujejo, koliko je treba poslati živčev na Angleško, v Francijo in Italijo.

Zavezniki so znižali živilske odmerke, da so bile na razpolago ladje za transportiranje ameriških čet. Ko so izvedeli v marecu, da Nemčija zbira veliko silo za naval, sta imeli Anglija in Francija izbirati med živčev in bojevniki. Izbrali sta bojevnike in ladje, ki so prevažale živila, so služile transportiranju čet.

Posledice tega zaključka so bile opaziti v aprilu, ko je odjadralo 117.212 mož. V maju je odšlo že 244.345 mož, v juniju 276.372. Dokler niso pomagali zavezniki transporti pri prevažanju čet, ni bilo mogoče transportirati več kot 83.811 mož na mesec, čeprav je bilo z nemškimi in holandskimi ladjami okoli 200 ladij na razpolago.

Ameriške čete so odhajale takole v Francijo:

1917			
Maj	1.718	September	32.523
Junij	12.261	Oktober	38.259
Julij	12.988	November	23.016
Avgust	18.323	December	48.840
1918			
Januar	44.776	April	117.212
Februar	48.027	Maj	244.345
Marec	83.811	Junij	276.372
Mornariška pihota			14.644

Združene države so spolnili svojo obljubo in naloge, ki tvorijo največji dogodek po četrtem juliju leta 1776.

VREME.

V petek deloma oblačno in morno. V soboto jasno in hladno.

AMERIKA IMA 2.170.000 MOŽ POD OROŽJEM.

Washington, 4. jul. — Vojni tajnik Baker je svojemu večerajšnjemu poročilu, da je čez en milijon mož v Franciji, dodal še to, da ameriška armada šteje s 1. julijem 2.170.000 mož, ki so pripravljeni za boj. To poročilo je obelodanil kongresni odsek za vojaške zadeve.

Baker je podal kratek pregled delovanja v vojnem departmentu v zadnjih petnajstih mesecih odkar je Amerika v vojni. V tem času je ameriška armada narasla iz 9524 častnikov in 202.510 prostakov na 160.400 častnikov in 2.010.000 prostakov. Od te armade je že več kot milijon mož v Franciji.

V sanitetnem zboru je bilo v začetku vojne 900 častnikov in 24.000 mož, danes jih je 8000 častnikov in 148.000 mož, samih prostovoljcev.

Do 8. junija t. l. je Amerika poslala na bojišče 286 eroplanov. Vsak teden jih naredi 80. V tem njih v službo tudi 4495 eroplanov za vezbanje. Dalje je bilo dostavljenih armadi in mornarici več kot 2000 motorjev svobode (liberty motors). Do 8. junija je bilo dostavljenih armadi 37.500 strojnih pušk. Od dneva napovedi vojne do 1. junija je Amerika izdelala in dostavila več kakor 1.300.000 navadnih pušk. Samo v maju je bilo dostavljenih 600 težkih in 1800 lahkih Broningovih strojnih pušk. Času je bilo narejenih in postavljeno.

Američani preplavljajo Francijo.

Francoska luka, 4. jul. — Američani, ki so uposleni v tej luki, se sami čudijo hitrosti, s katero prihajajo ameriške čete v Francijo. Dan za dnem se vane ameriške čete iz parnikov na suho in na puškah jim visi identifikacijsko znamenje. Obiskovalce pristanišča ne vidi drugega kakor same vojake v rujavi uniformi, je tuptam se prikaže med gledalci kakšna modra uniforma francoškega vojaka.

Med izkrcavanjem čet pa izkrcadajo velike in manjše zabojne iz ladij, napolnjene s potrebščinami, ki prihajajo s četami. Na transportih pride vsa potrebna oprema in še celo barake pripeljejo, razložene v kosih in z železnimi strehami. Veliko pristanišče je neprenehoma napolnjeno s transporti, razruševalkami in drugimi ladjami. Pred kratkim je prišel tako velik transport, da ni mogel v luko; pripeljal je več polkov ameriške armade.

Tukajšnji francoski prebivalci so se že privadili vsakdanjih prizorov v luki, ampak vedno naraščajoče valovanje ameriških čet jih navdaja s svežo navdušenostjo. Navadno obstopijo ulice, s trme v korakajoče čete in zadovoljno izrekajo svojo sodbo o njihovi opremljenosti, krepki postavi mož in o materialu, ki se pomiče na vozovih za njimi.

Francosi imajo danes veliko zaupanje v Ameriko in zaupanje raste z naraščanjem naše armade.

Kajzer zahteva kralja za Finsko.

Washington, D. C. — Iz Švedske poročajo, da je nemška vlada poslala noto finskemu parlamentu z zahtevo, da mora v najkrajšem času ustanoviti monarhijo, ako ne, da bo Nemčija sama ustanovila militaristično diktatorstvo na Finskem.

Obsedno stanje na Štajerskem.

Avstrijska vlada je razglasila prekri sod menda na spodnjem Štajerskem zaradi nemirov in uporov.

VOJAŠKI UPOR V PRAGI IN GRADCU.

Amsterdam, 4. jul. — "Pester Lloyd" v Budimpešti poroča, da je avstrijska vlada razglasila vojno stanje na Štajerskem. Vlada je storila ta korak zato — nadaljuje poročilo — ker so se pojavili na Štajerskem upori in desertacije in drugi "zločini" proti državi. Nemške osebe sploh ne marajo služiti državi v nobenem oziru.

Ženeva, 4. jul. — Več polkov avstro-ogrskih vojakov, nastanjenih v Pragi in Gradcu, se je uprlo, ko jim je vojaška uprava znižala odmere kruha. Tako javlja "Tagblatt" v Pragi.

Uporni vojaki so izjavili, da imajo dovolj strelnih nabojev za postrelitev svojih oficirjev in to je pomagalo. Krušni odmerki je bil zopet dovoljen in revolta je bila končana.

Omenjeni list tudi poroča, da se duh upora zelo razširja po vsi Avstriji vsled znižanja živilskih odmerkov in tudi med četami na italijanski fronti se pojavlja revolta.

Amsterdam, 5. jul. — Iz Carigrada čez Dunaj poročajo, da je v sredo zvečer umrl turški sultan Mohamed V.

Nemški pacifisti na delu za mir.

Amsterdam, 4. jul. — "Berliner Volkszeitung" poroča, da "Vossische Zeitung" poroča, da so nemški in avstro-ogrski pacifisti, med katerimi sta tudi profesorja Lammarsch in Quiddle, naprosili medparlamentarno unijo v Kristijaniji na Norvežkem, da naj apelira na parlamente v zaveznikih državah na tajno izvolitev treh članov iz vsake zbornice, ki se naj potem snidejo v katerikoli neutralni državi in razpravljajo o podlagi za splošni mir.

STALIŠČE ZDRUŽENIH DRŽAV GLEDE OSVOBODITVE SLOVANOV.

Official Bulletin prinaša v 347 izdaji sledečo vest:

Odkar je ta vlada podala izjavo dne 29. maja z ozirom na narodne aspiracije za osvoboditev Čehoslovakov in Jugoslovancev, so skušali nemški in avstrijski uradniki in zagovorniki krivo tolmačiti in popačiti razlago njene manifestacije. Da ne bo napačnega razumevanja z ozirom na pomen izjave, je državni tajnik danes zopet naznanil, da je pozicija vlade Združenih držav, da se vse veje slovanškega plemena (slovanski narodi) popolnoma osvobode nemške in avstrijske vlade.

MOLIMO, A NE USTAVIMO DELA, PRAVI SENATOR.

Washington, D. C. — Senator Mayers iz Montane je predložil resolucijo, ki priporoča predsedniku, da naj izda na ljudstvo proklamacijo, da vsaki dan počiva eno minuto in moli za uspeh v vojni. Proti resoluciji je nastopil senator Thomas iz države Colorada in prepričal z besedami, da ni bila soglasno vpoštevana: "Molimo, kadar delamo in delajmo, če molimo ali ne molimo."

PEK OBSOJEN RADI KRŠENJA ŽIVILSKIH DOLOČB.

Terre Haute, Ind. — Pek Jeremiah Fitzgerald je plačal \$1.371,02 denarne globe, ker je kršil pravila živilske uprave. Globa predloži pol centa kazni za vsak hleb, ki ga je spekel v maju in v katerem ni bila predpisana zmes moke.

ZMAGOVIT NAPAD ANGLEŽEV IN FRANCOZOV.

Zavezniške in ameriške čete proslavile 4. julij z novo zmago nad Nemci. Angleži prodrli poldrugo milje. 2500 Nemcev vjetih. Italijani v ofenzivi ob Piavi.

London, 5. jul. — Angleške čete so večeraj proslavile ameriški praznik neodvisnosti z nenadnim napadom na Nemce vzhodno od Amiensa na štiri milje dolgi črti in okupirale vas Hamel, Vaire in gozd za vazo Hamel. Napad so vodili Avstralci in prodrli poldrugo miljo v nemško fronto. Pomagali so tudi Američani. 1500 Nemcev je bilo vjetih.

Obenem so napadli tudi Francozi severozahodno od Soissons, kjer so izvojevali lokalne uspehe in vjeli 1000 Nemcev.

AMERİČANI ODBILI VELIK PROTINAPAD OB MARNI.

Z ameriško armado ob Marni, 4. julija. — Nemške čete so večeraj zjutraj izvršile allovit protinapad na postojanko Vaux, katero so osvojili Američani pred par dnevi. Protinapad je sledil ljutemu bombardiranju, ki je trajalo več ur. Ameriška artiljerija je se spustila v vroč dvoboj z nemškimi topovi in zemlja se je tresla pod silo kanonade.

Ko so nemške čete naskočile, so drle v gostih kolonah. Američani so pustili nemške kompanije blizu svojih črt in tedaj so ameriške strojne puške pričele z morilnim ognjem iz skritih pozicij in toča krogel je kosila sovražne vrste ter kupila mrtve na vsi črti. Naša artiljerija je tudi pomagala in nemški protinapad s svežimi polki je bil docela odbit in Američani niso izgubili niti ene pedl okupirane zemlje. Dokumenti pri nemških mrtvih in vjetnikih kažejo, da so imele sovražne čete stroj — ukaz pogratni Američane nazaj za vsako ceno. Sovražnik je sleer — al ceno — toda ameriške čete so se zmiraj na svojem mestu.

Med vpljenim materialom, ki so ga dobili Američani, je šest težkih topov in 18 lahkih strojnih pušk, šest zakopnih mortarjev, dva granatometala, 200 navadnih pušk, motorekel s strojno puško in velika količina streliva in druge opreme.

Število ubitih Nemcev ni znano, toda vjetniki pravijo, da so njihove izgube zelo velike. Razna znamenja kažejo, da bodo Nemci ponovili protinapade in Američani so pripravljeni na vse.

1200 vjetnikov ob Marni.

Washington, 4. jul. — General Pershing poroča, da je bilo večeraj vjetih nadaljnjih 97 Nemcev na novi ameriški črti zapadno od Chateau Thierryja: število vjetnikov znaša zdaj okrog 600 in vsega skupaj so ameriške čete vjele 1200 Nemcev odkar operirajo ob Marni.

Američani so prodri blizu eno miljo v nemške postojanke zapadno od Chateau Thierryja. Večeraj so ameriški letalci uničili štiri nemške eroplane; dva naša avijatika sta izgubljena in eden je težko ranjen.

Z ameriške fronte.

Z ameriško armado ob Marni, 4. jul. — Ameriške čete so odbile vse sovražne protinapade na postojanke, ki so jih vzele Nemcem zapadno od Chateau Thierryja. Američani niso izgubili niti enega živilja osvojenе zemlje. Po uradnih informacijah je v boju na hribu štev. 204 padel cel nem-

ški polk. Število nemških vjetnikov je naraslo na 500. Američani so organizirali okupirane pozicije in njihovi topovi zdaj kontrolirajo od sovražnika zasedeno zemljo več milij naokrog.

Ameriški fantje ob Marni imajo posebno veselje v zbiranju nemških železnih križcev. Nemški vjetniki so precej bogati s temi križci in Američani jim jih poročajo z bajonetom a prs.

Francozi prodrli pol milje in vjeli 547 mož.

London, 4. jul. — Francooske čete so v prejšnji noči napredovale druge pol milje v kotu med rekama Oise in Aisne. Francooski vojni stan pravi, da je bilo vjetih 547 Nemcev.

Angleški vojni stan poroča, da so britiški letalci večeraj vrgli na tla 22 nemških eroplanov, medtem ko so izgubili štiri letala. Devetdeset ton bomb je bilo vrženih na nemška mesta in frontne postojanke.

Italijanske ofenzive ob Piavi; 1800 nadaljnjih Avstrijcev vjetih.

Rim, 4. jul. — Italijanske čete so nenadoma prenesle svojo ofenzivo z gorske fronte v nižino ob Piavi. Večeraj so Italijani napadli na osem milj dolgi črti ob reki severovzhodno od Benetk in prodrli več kakor eno miljo v avstrijske pozicije. Napad je sledil silovitemu topniškemu bombardiranju na 28 milj dolgi črti od Zensona do mostišča Capo Sile. Pri tem napadu so Italijani vjeli nadaljnjih 1800 mož in vplnili 22 strojnih pušk. Boj se je vršil večinoma na močvirnatih in poplavljenih tleh, vsled česar so majhni motorni čolni s strojnimi puškami igrali veliko vlogo.

Na gorski fronti, v okolici gore Grappa, so Italijani istočasno odbili avstrijski napad v dolini San Lorenzo in vjeli 621 Avstrijcev. Zapadno od tega kraja, v okolici planote Asiago, so francooske čete izvršile več lokalnih napadov, ki so dobro izpadli.

Avstrijski vojni stan je poročal sinoči, da se je italijanski napad ob Piavi v splošnem izjalovil, priznava pa, da so Italijani okupirali nekaj ozemlja v okolici Chissau-nove, severovzhodno od mostišča Capo Sile.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 4. jul. — Večerajšnja lista vsebuje 85 imen. Izgube so porazdeljene: 18 mož ubitih v boju, devet jih je umrlo za ranami in šest vled bolezni, štirje so umrli no ponesrečili, 12 mož je težko ranjenih in 36 jih pogrešajo.

Mornarska pihota ima v večerajšnjem seznamu 40 izgub; 33 mož je ubitih v boju, štirje so umrli za ranami in trije so težko ranjeni.

50.000 Nemcev prodira na ruski sever.

London. — Nemci so pričeli invazijo Mormanska v severni Rusiji z namenom, da okupirajo ruska pristanišča ob Lednem morju in se polaste tamošnjih skladišč streliva in drugega materiala. Nemško-finske čete so že prekorčile rusko mejo in napadle Ruse. Iz Helsinkforsa poročajo, da je nemška armada na Finskem pomnožena na 50.000 mož.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v objavi n. pr. (Junija 30—18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

Sovjet -- ruska in slovanska demokracija.

Rusija je te dni zopet v ospredju svetovnega požarišča. Amerika se pripravlja, da izreče definitivno stališče napram ruski republiki. Ko pišemo te vrstice, nam še ni znano, dali je predsednik Wilson včeraj podal kakšno izjavo v tej zadevi ali ne, kljub temu pa kažejo vsa politična znamenja, da je vlada Združenih držav pripravljena storiti odločilni korak v tem oziru.

Kaj se godi v Rusiji sami, imamo še vedno pred seboj meglo. Toliko je res, da Nemci in kozaki še niso okupirali Moskve in da je sovjet še vedno na krmilu; res je tudi, da nemške čete prodirajo proti obrežju Ledenege morja in ta svoj banditski maneuver je Nemčija menda zadnji teden kamoflagirala z lažnjivimi vestmi o "monarhistični ustaji in padcu bolševikov".

Važno pa je, kako se končno jasne pojmi v Ameriki o ruski demokraciji. Dolgo časa je vzelo predno so uredniki vodilnih ameriških listov prišli do spoznanja, kaj je pravzaprav ruski sovjet. Vsaj se ni čuditi. Poročila, ki so prihajala zadnjega pol leta o položaju v Rusiji, so morala zanetiti predsodke in krivo sodbo v vsakomur, kdor ne pozna ruskih razmer. Američani, Angleži in Francozi ne poznajo elementarnih enot slovanske demokracije, ki se razlikujejo od onih v zapadnem svetu. Sovjet je izraz slovanske demokracije, ki v svojem bistvu temelji na nekdanjih občinah, ki so se v Rusiji imenovali "mir".

Ali — kakor rečeno — naposled je prišlo spoznanje. Čikaška "Daily News" ni bila nikdar naklonjena sovjetu. Njeni idejali so bili Miljukov in tisti Rusi, ki bi radi gradili novo Rusijo po zgledu ameriške ustave. V torek je pa ta list priobčil zanimiv članek, iz katerega posnemamo sledeče:

"Večina nas v Ameriki ni za Lenina in večina ne veruje v bolševike. Dobro. Absolutno je potrebno, da verujemo v sovjet. Moč naše vere v sovjet je moč naše priloženosti za uspeh v Rusiji.

Sovjet je duša Rusije — in še več. Iz vsake ruske vasi vidimo delegate odhajati v provincijalni sovjet in iz vseh provincijalnih sovjetov gredo delegatje na versuski sovjetski kongres. Sovjet je bil nekoč sanjajoča duša Rusije, danes je pa njen živni sistem z odločujočimi močmi.

Res niso sovjeti povsem demokratični, ker izključujejo kapitaliste. To ni prav. Ali bodimo praktični. V Rusiji ni dosti kapitalistov. Vsi ruski kapitalisti s svojimi prištati vred ne tvorijo niti pet odstotkov prebivalstva; četudi bi imeli vstop v sovjet, bi bili v veliki manjšini in sovjet bi bil, kar je: sovjet je Rusija.

Danes ima sovjet Lenina na prvem mestu. Jutri ga morda zavrže. Mi ne vemo. Dokler je izvoljen Lenin, je on vse; kadar ga zavrže, ne bo nič. Sovjet izvoli, kogar hoče, in zavrže, kogar hoče. Vsled tega tratimo čas, če preklinjamo Lenina. Delamo se slabše; z napadi na Lenina napadamo indirektno tudi sovjet. Toda Amerika potrebuje sovjet; še več kot potrebuje, imeti ga mora.

Kerenski, Kornilov, Kaledin, Aleksij in drugi so poskušali brez sovjeta in so propadli. Niso propadli zaradi tega, ker jih ne mara Lenin, temveč zato, ker jih ne mara sovjet. Bodimo na jasnom. Brez sovjeta propademo tudi mi v Rusiji in tedaj je vojna izgubljena — morda, če ne gotovo. S sovjetom morda zmagamo v Rusiji in tedaj je vojna, vojna za demokracijo v Evropi, zmagovita. V tem leži temeljni kamen naše politike v Rusiji.

Predsedniku Wilsonu so sugerirali dva načrta. Prvi je bil "intervencija". Wilsonu so pripovedovali, da bi bilo dobro poslati veliko armado v Rusijo, in zagotavljali so ga, da bo velik del ruskega ljudstva z veseljem pozdravil ta korak. Rekli so mu tudi, da s pomočjo oborožene intervencije se lahko ponovi vzhodna fronta. Vabijo ga, da naj postane militaristični človek Rusije — in vabijo ga celo Rusi. Kdo pa so ti Rusi? Neorganizirani posamezniki so, ali pa posebne privatne skupine, ki nimajo ničesar uradnega na sebi. Niti eden izmed njih nima najmanjše oblasti govoriti v imenu velikega ruskega sistema federativnih sovjetov.

Ta načrt je torej pometek načrta, ki ga je imel Kornilov, in valed tega je gnih in ohoben v propast.

Drugi načrt je "organizacija". Poslati imamo v Rusijo organizatorje industrije, poljedelstva, transportacije in narodne ekonomije. Ali nas bo Rusija sprejela? V tem oziru je več jasnosti. Lenin in Trocki sta se že večkrat izrekla, da bi rada videla ameriške organizatorje v ruski republiki. Iz tega sledi, da sovjet ni nasproten temu načrtu, in to pomeni, da nas Rusija vabi.

Ako sprejmemo ta načrt, sprejmemo ga z vso odločnostjo. Pošljimo na tisoče organizatorjev v Rusijo, ki naj pomagajo postaviti na

noge narodno gospodarstvo in pouče Ameriko, kaj je sovjet, in pouče Kuse, kaj je Amerika. In tedaj naj le pridejo Nemci!

Ljudje govore, da pridejo Nemci v Rusijo, kjer bodo kupovali in kradli potrebščine. Invadirali bodo Rusijo. Le naj! Zakaj je ne invadirajo že danes, zakaj se ne vržejo v smolnati ocean žilavega ruskega naroda? Ako store to, morajo vzeti najmanj milijon mož z zapadne fronte in če prodro še tako daleč, ene stvari ne dosežejo nikdar: sovjet ne bo nikdar njihov pravi prijatelj. Sovjet je za ljudstvo, Nemci so pa za avtokracijo; med sovjetom in Nemčijo leži večni prepad. Med Ameriko in sovjetom je pa most skupnih načel in skupne humanitete. Čez ta most še nismo šli. Prekoračimo ga zdaj in na drugi strani bomo našli sree Rusije in skozi to sree drži edina pot do ponovne vzhodne fronte. Ako se predsednik Wilson odloči za to pot, tedaj je Amerika storila enega največjih korakov in eno največjih dolžnosti.

Pustimo vsako besedo nepotrebne kritike napram Rusiji, ako hočemo biti gostje v ruski hiši — in sovjet je ta hiša. Spoznajmo ta fakt, dokler je še čas. Ako sovjet izbere Lenina, da gospodari v njegovi hiši, je to njegova stvar; če izvoli koga drugega, je to zopet njegova stvar. Sovjet je gospodar in mi smo samo gostje. Bodimo pošteti gostje v ruski hiši.

Pripoznajmo poglavitno dejstvo: Ruska republika je ravno to, kar pravi da je: sovjetska republika. In beseda "sovjjet" mora biti slehernemu Američanu beseda prijateljstva, beseda tovarištva, beseda velike nade v alijanco z Rusijo proti Berlinu.

Ako hoče Wilson pridobiti Rusijo, mora ji ponuditi lojalno Ameriko. Mi smo Amerika. Bodimo lojalni."

DOPISI.

Chisholm, Minn. — Že dolgo časa se pripravljam nekoliko opisati politično gibanje v zadnjih par mesecih v naši naselbini med Slovenci in ostalimi Jugoslavoani. Kot znano, sta se po minnesotškem železnem okrožju mudila agitatorja za Slov. nar. Zvezo, H. Trošt in dr. Vošnjak. Tudi v Chisholmu sta privedla agitacijski shod za ustanovitev podružnice SNZ., ali kakor so ga imenovali sklicatelji, patrijotični shod. Nekega dne so opazili letake, da se bo vršil ta in ta večer shod v mestni hiši, na katerem bosta govorila Trošt in dr. Vošnjak. Naznanjeno je bilo drugim, da se ga udeležijo tudi mestni župan Wehler.

Iz radovednosti, kaj vse se bo govorilo na tem shodu, sem se tudi jaz udeležil. Ko pridem v dvorano, sem takoj opazil, da imata vso stvar shoda v rokah župnik slovanske cerkve Šifer in pop Božičkovič, duhovnik pravoslavne cerkvene občine. Medtem se je dvorana polagoma napolnila Slovencev, Hrvatov in Srbov. Večina so prišli, ker so shodi, ki jih sklicujejo tudi govorniki tu nekaj nenavadnega, pa jih je gnala na shod radovednost, kaj bo povedano novega. Ko je tak shod končan, pa pravijo navadno taki ljudje: "Saj ni bilo nič. To sem že preje vedel."

Tudi na tem shodu ni bilo drugega. Ljudje, razven par, niso niti vedeli za kaj se gre, kajti če je bilo na letakih zapisano, da se bo vršil jugoslovanski patrijotični shod, s tem ni še nič povedanega toliko časa, da se naznani glavni namen takega zborovanja.

Shod je otvoril župnik Šifer, ki je izgovoril nekaj pozdravnih fraz, brez takih se menda ne more vršiti noben njihov shod. Za njim je nastopil "operni pevec" Trošt, ki je v svojem govoru napadal "brezverske" liste, ki trajo ljudem vere in ljubezen do narodnosti iz srca. Kateri ste narobe in take liste, vrzite jih proč," je dejal govornik. Iz tega lahko napredni ameriški Slovenci izprevidijo, kako za prokleto neumnice imajo taki govorniki ameriške Slovence. Človek kot je Trošt, ki se ni menda še nikdar brigal za cerkev in vero od kar je odrasel šolskim klopotem v ljudskih šolah, je postal kar nenkrat gromovnik za "sveto vero in slovansko narodnost." Da so slovanski ameriški listi, ki so sloveli za "katoliške," kdaj delali za izobrazbo ameriških Slovencev, ali jim vzbujali ljubezen do naroda in slovanskega jezika, je laž, ako kdo kaj takega trdi. Pač pa so bili urejani še mnogo bolj v avstrijskem duhu, kot pa stari krajski slovenski klerikalni listi. Da, ločili so se kot dan pa noč. Iz slovanskih ameriških listov, ki so jih imeli pod komando duhovniki in njihovi sekundanti, je še skozinaka odseval blapčevski duh. Potem pa pride človek, pa obsodi napredne liste, da trgajo ljudem vero in narodnost iz arena. Blapčevstvo, ljubezen do cesarsko-kraljeve Avstrije so trkali iz zaslepljenih možganov slovanskih naselencev, ne pa ljubezen do narodnosti. To veda tudi ljudje a la Trošt, toda s takimi trditvami zasledujejo svoje namene. Naprednega dela Slovencev ne moreja dobiti v svoj tabo. Torej je potreba poskusiti z

maso, ki jo imajo pod komando farovž. Ravno tu pa so naredili napako, kajti spoznati so morali, da so ti ljudje pod komando farovžev le toliko časa, dokler gre za verske in cerkvene gospodarske zadeve in za boj proti naprednim elementom. Kakor hitro pa pridejo s kako idejo, kakor je sedaj njihova SNZ., je masa katoliških Slovencev obnili hrbet, ali pa igra semintja le nekatere figuro njihove podružnice, ki je pa, kar se aktivnosti tiče, mrtva organizacija. Kar je večina ljudi, je še ogromna večina prepojena z duhom vzgoje, ki so jo dobili v avstrijskih šolah, cerkvah in pri vojakih. Te vzgoje jim pa ameriški katoliški listi, pisani v slovanskem jeziku, niso odpravljali, nego so jo še bolj utrjevali. To so sedaj lahko spoznali tudi gromovniki pri SNZ., ki so s pomočjo vseh slovanskih duhovnikov v Ameriki spravili skupaj komaj nekaj čez tristo članov.

Kaj je vse govoril, ne bom tu navajal, ker so Troštove fraze našemu narodu v Ameriki večinoma znane. Ko je končal, je še diktilal, naj se ustanovi podružnica SNZ. Sledil mu je Vošnjak, ki je alikal razmere v Avstriji, preganjanje Slovanov in boj, ki ga vrše proti vladni kamarii. Pjvdarjal je potelo ustanovitve samostojne jugoslovanske države, toda previdno je molčal o državni formi bodoče Jugoslavije, daširavno je tudi on eden tistih, ki je kot član Londonskega odbora ustvaritelj Krfске deklaracije, potem katere se je določila monarhistična forma bodoči Jugoslaviji; v tej deklaraciji ni niti z besedice rečeno, da bo narod odločil o svoji tsođi, oziroma o formi državne oblike, kajti vse se je že določilo v tej deklaraciji.

Tudi mi smo za neodvisnost Jugoslavije, toda nismo pa ne za "kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev." Mi smo se in se bomo borili za združenje Jugoslovancev v interesu jugoslovanskega ljudstva samega, ne pa da bi povečevali ozemlje kaki dinastiji.

Ko je bil govorniški program na tem shodu izčrpan, so proglasili vpisovanje članov v podružnico S. N. Zveze. Tedaj pa so se pričeli ljudje riniti ven iz dvorane. Čuj, so se opazke kot: "Mi nismo prišli sem, da bi se vezali z duhovni. Kje pa so bili dosedaj, zakaj niso ničesar storili za narod, nego samo maševali in molili za Frane Jožefa."

Okoli tri četrte ljudi je odšlo iz dvorane, drugi so ostali, seveda iz radovednosti, kaj še vse pride. Tudi jaz sem ostal.

Trošt je prevzel vodstvo ustanovitelja podružnice in tudi vloga predlagatelja odbornikov za podružnico je igral on. Predlagal je le take, o katerih je vedel, da so dobri verniki in da so si z župnikom na roko. Prejga je predlagal Lovrenca Kovača, ki je tudi cerkveni odbornik. On se je branil z vsemi štirimi, da ne sprejme, da ni zmožen za tak urad, da se bo dobil že kdo drugi. Trošt pa je enostavno rekel: "Kateri ste zanj, dvigniti roke," medtem je pa grmel proti tistim predzrežem, ki bi nasprotno glasovali. Medtem je dvignil roke kakih šest mož in Trošt je konstatiral, da je Kovač izvoljen soglasno. Druga je predlagal župnika Šiferja. Ponovila se je ista igra kot prej. Ko je bilo treba dvigniti roke,

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicagu, Ill.

IZVŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etlbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zaverinik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Pogodič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso prijavili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

so jih pomohli kviško samo štiri može. Tako se je izvršil shod, katerega so razbojnari v javnosti za velikanski uspeh.

Čez približno mesec dni so sklicali drugi shod, ki pa je bil silno klaverno. Udeleženci so bili večinoma Srbi. Po končanem shodu je štela njihova podružnica še 19 članov z odborniki vred, sedaj pa govore, da jim je vsesкупaj zapalo, ne samo chisholmska, nego tudi vse druge podružnice, ki so jih ustanovili tisti čas.

Kot se opazja, je javno mnenje chisholmskih Slovencev, da bo treba zavzeti energičnejše korake za delovanje Slovenskega republičanskega združenja, ki edino zastoja resničen program, ki odgovarja potrebam za rešitev jugoslovanskega vprašanja. Društvo Slovenski Rudar, šte. 110, SNPJ., je že na obeh zadnjih sejah razpravljalo o potrebi ustanovitve lokalne organizacije S. R. Z. Debate o tem so bile precej dolge; eni so bili za in drugi proti. Tisti, ki so zastopali protivno stališče, so se največ opirali na argumente, da je dosedaj vse, kar so pričeli ameriški Slovenci, propadlo in to so prorokovali tudi SRZ. je, da propade vsaka reč, ki ne dobi fundamentalne podpore v ljudstvu, za katero se ljudstvo noče zavzeti. Propadle so, oziroma propadajo vse tiste slovanske podpornice organizacije, ki so se ustanovljale, da jih je bilo vedno več kot gob po dežju, toda ljudstvo se jih ni oprijelo in danes morajo umirati. Propadajo vsi tisti listi, ki nimajo dovolj podpore v ljudstvu, propadla je Slovenska liga, ker je ljudstvo hitro spoznalo, da se jih s to organizacijo poskuša zavajati, SRZ. pa ne bo propadlo, ker je to organizacija velike večine ameriških Slovencev, ker so v nji vsi izobraženejši sloji našega naroda in dobri agitatorji.

Po končanih diskuzijah na društveni seji se je pri obeh sejah prešlo na glasovanje in pri obeh sejah je več kot tri četrte članstva glasovalo, naj se povzamejo koraki za organiziranje lokalne organizacije SRZ.

Sklenilo se je dobiti govornika kakor hitro mogoče, da nas v tem gibanju še bolj utrdi, in da se z našimi idejami seznanijo tudi tukajšnji Hrvati in Srbi.

Govoril sem z nekim Srbom, ki ne zna štati ne pisati, in ga vprašal, če bi bil slučajno v domovini takrat, ko bi bila na glasovanju monarhistična ali republikanska forma države, za katero bi on oddal svoj glas. Brez premišljevanja mi je odgovoril, da za republiko, nikakor pa ne za monarhijo. Takih ljudi je mnogo, težava pa je v tem, da nimamo moči niti sredstev, da to maso organiziramo v eno močno organizacijo ameriških Jugoslovancev, toda vse pride polagoma, kar je nazadnje tudi boljše, kot pa pretirana hitrost, ki mnogokrat škoduje organizacijskemu gibanju.

Jurij Brinšek.

Dva avstrijska generala odstavljena.

Amsterdam. — Po vesteh z Dunaja čez Berlin so nastale vsled poraza ob Pavi velike spremembe v avstrijskem generalnem štabu. Feldmaršal Konrad von Hoetzendorf je odstavljen in na njegovo mesto je imenovan maršal Koeves; šef generalnega štaba Arz von Strassenberg je pa moral dati svoje mesto generalu Kraemerju. Vrhovno poveljstvo nad avstro-ogrskimi četami na italijanski fronti je prevzel nemški general Otto von Below.

MANIFESTACIJA SLOV. NA PREDNIH DRUŠTEV V CHICAGU.

(Nadaljevanje s prve strani)

Tam je bila prečitana predsednikova in governorjeva poslanica, del izjave neodvisnosti in izvršene so bile ostale točke oficijelnega programa. Brata Fr. Kerže in Jože Zaverinik st. sta v kratkima govoroma naglašala pomen velikega ameriškega praznika, ki bo mednarodni praznik vsega demokracijskega sveta čim pade avtokracija centralnih držav.

Sprejeta je bila udarnostna brzojavka in sledeča resolucija, ki je odposlana na pristojna mesta v Washingtonu:

"Med narodi, ki žele svoj 4. julij, dan proglašene neodvisnosti, je tudi slovenski narod, ki se nahaja v boju tu in onstran Atlantika, da se zloimi sila reakcije, militarizma in avtokracije v Avstro-Ogrski in Nemčiji.

Mi vemo, da za Slovence, ki so del Jugoslovancev, ne bo svobode prej, dokler se ne razbije Avstro-Ogrska v njeni sedanjí formi. Kar mi želimo in za kar se borimo, je Jugoslovanska federativna republika za jugoslovanske narode. Če jo hočemo doseči, marata biti Avstro-Ogrska in Nemčija premagani, da lahko izvedemo princip samoodločevanja, to je da se dá Slovincem in ostalim Jugoslovancem, ki danes ječe pod jarmom avstro-ogrške monarhije, priložnost odločevati o svoji bodoči usodi, da si ustvarijo demokratično državo, kakoršno si sami žele brez kritika kake zunanje sile.

Mi imamo trdno upanje v zmago demokracije, od katere pričakujemo pošteno rešitev jugoslovanskega vprašanja. Popolnoma zaupamo vladi Združenih držav, da bodo varovale interese slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov in jim bodo pripomogle do svobode.

Današnji 4. julij je dan mednarodne manifestacije zavezniških in podjarmljenih narodov za demokracijo. Pristaši svetovne demokracije predstavljajo silo, ki je nepremagljiva. Toda dokler jo bo ogrožal militarizem centralnih sil, toliko časa mora demokracija voditi neizprosen boj proti silam, ki ogrožajo miren kulturni razvoj vseh narodov. Proti sili je treba rabiti silo in kolikor bo treba v tem boju za demokracijo nadaljnjih žrtv, jih bomo doprinali toliko časa, da bomo praznovali dan zmage in svobode vseh zatiranih ljudstev. Dokler ne dosežemo tega, toliko časa bomo vodili boj in pomagali Združenim državam po naših najboljših močeh do zmage. Takrat pa pride dan svobode, dan neodvisnosti za vsi človečanstvo.

Frank Udovič, predsednik.
Filip Godina, Frank Stonich
Frank Gottlieher, odbor.

ZRTVE POTAPLJAČE OSEM DNI NA MORJU.

Halifax, N. S. — Brzojavka poroča, da je ribiška ladja "Shelburne, N. S., izkrcala čoln mornarjev z neke ameriške ladje, ki jo je pogreznila nemška potapljača ob atlantiškem obrežju. Mornarje so rešili 60 milj od Seni Islanda v zalivu Sv. Lavrentija. V čolnu so se nahajali osem dni in se preživljali s pitnimi odmerki kruha in vode.

Kameneje poročilo dostavlja, da so mornarji s parnika "Dwinka." Prejaneje poročilo pravi, da je bil britski parnik "Dwinka" potopljen 18. junija in 700 milj vzhodno od delavarskih rtov.

Vi ste se zbrali, moji soodržavci, da proslavite dan podpisa naše Izjave Neodvisnosti, ki ozkuje prebujenje novega duha življenja narodov. Izja poroča naše republike smo videli radi ta duh. Mi smo razumeli zašto se opazovali, kako se širi kako triumfira borba za sovlado med mnogimi narodi. Tršili smo do tega, da smatramo pravo politično svobodo kot skupno pravo vsega človeštva. Leto in leto smo se v varnosti svojih neja še dalje radovali mirne raje, svobode in demokracije po sem svetu. A vendar sedaj, neanoma, stojimo oči v oči pred nevarnostjo, ki ogroža vse, kar mi si pridobili, in vse, kar si je pridobil svet.

V vsi svoji stari oholosti, z vso svojo strokovno okrutnostjo in krivico, se je militaristična avtokracija zopet oborožila proti miroljubnim nadam ljudi. Poteu, ko je a pomočjo organizacij, vzdržavane deloma z lažjo in prevaro, zadušila samovlado med lastnimi narodi, se je namenila, da usili svojo voljo svojim sosedom in nam. Enega za drugim je prisilila. Vsak civilizirani narod na svetu, da ali odstopi od svojih aspiracij, ali pa da naspove vojno s samooobrambo. Vidimo se zopet v borbi za svoj narodni obstoj. Lice v lice se nahajamo s potrebo, da iznova utrdimo temeljno pravo svobodnih ljudi, da ustvarjajo svoje lastne zakone ter volijo svojo lastno priпадnost, ali pa drugače, da pustimo človeštvo, da postane žrtev brezobzirne ambicije, ki je odločila, da zatre ono, čemur ne more gospodovati.

Proti tej pretnji pa so se dvignili svobodoljubni narodi sveta ter se združili. Navdajal jih ni nikak strah, zadržavala jih ni nobena vada materialne koristi. Doprinesli so žrtve, kakršnih svet ni poznal poprej nikdar, in njihov odpor v očigled smrti in trpljenja je dokazal, da cilj, ki navdaja nemške poskuse, ne more nikdar upati, da bo zavladal nad duhom sveta. Proti strahotam vojnega osvajanja, proti praznoti življenja v praznem telesnem zadovoljstvu, proti strahoti, da postane del države, ki ne pozna niti resnice, niti časti, se je ves svet tako uprl, da so se celo narodi, dolgo vladani in tlačeni s silo, počeli gibati ter se oboroževati.

Stoletja podjarmljenja niso mogla zadušiti plemenskih aspiracij mnogih izrazitih narodov vzhodne Evrope, niti niso ti narodi sprejeli nizkotnih idealov svojih političnih in vojnih gospodarjev. Oni so preživeli počasna preganjanja mirnih časov, kakor tudi agonije, in zdaj zahtevajo priznanje svojih pravičnih zahtev po samoupravi in samovladi. Zastopniki teh plemen so danes z vami, izražajoč svoje ljalsnost našim idealom in nudeč svoje usluge za skupno stvar. Pozivljam Vas, soodržavljani, da se združite z njimi, da napravimo ta naš Dan Neodvisnosti prvim, ki bo posvečen proglašenju neodvisnosti za vse narode sveta.

WOODROW WILSON.

Ameriško ljudstvo je prejelo nov duševen krst požrtvovalnosti za svobodo, ki je omogočil možem leta šest in sedemdesetega izdelati Proglas neodvisnosti, dekret močnega naroda. Vstopilo je v to vojno, da pomaga miroljubnim narodom zavarovati svobodo pred podjarmljenjem, in se bo odločilo meča, dokler ni odvrgnena nevarnost militarizma od človeštva. Može, ki so dali svoja življenja na suhem in na morju v tem slavnem izrednem dogodku, bodo vedno bliščali na nebu Republike, in mi smo odločno sklenili, da ne umro zastoj. Iz te vojne tragedije bo stalna luč miru, garantirana po ligi vseh svobodnih narodov, razsvetljevala svet.

Četrty julij je vsem Američanom simbol svobode. In predstavlja na tem kontinentu ustanovitve vlade po ljudstvu, izid vojne, v kateri so možje žrtvovali svoja življenja in premoženja, da ne bo njih usode določala avtokracija. Na današnjega Četrtega julija najdemo ves narod mobiliziran, da nam brezobzirna in despotična monarhija ne vzame svobode, ki so jo pridobili naši predniki. Američani v Franciji in Američani doma se bodo danes navzeli novega duha iz spominov, kaj ta dan pomeni za nas, da se mora vojna nadaljevati do zmagevitega zaključka. Svobodni možje prek vsega sveta so danes združeni pod eno štanderto, navdušuje jih ena misel, da ne bodo nikdar zasluženi od nobenega naroda. Za to misel bodo radi umrli. V tem aktu je zagotovilo, da Nemčija ne more nikdar zmagati.

Ko je cesarska nemška vlada hotela zagospodovati svetu s podjarmljenjem po militaristični sili, je izzvala na novo Združene Ameriške države. Naučili smo se od Lincoln, da ta narod ne preneša "napol sužnosti in napol svobode." Napadi cesarske Nemčije so nas opozorili, da svet ne more biti še nadalje "napol zaslužni in napol svoboden," da ne moremo ohraniti našega miru in svobode, dokler ne pomagamo do miru in svobode drugim narodom na zemlji, da ne moremo obdržati svojih pravic in svobodščin, če dovolimo, da bo nji oropana le mala Belgija.

V tem smislu je Dan neodvisnosti leta 1918 obljubila in znamenje Dneva neodvisnosti za vse človeštvo. Bojujemo se za svoje narodno življenje, toda zmaga, ki kateri prispevamo, ne bo nič manj rešila le življenja demokracije v Evropi, Afriki in Aziji kot v Ameriki. Izjavili smo se za samopodločevanje vseh ljudstev, za njih svobodo in neodvisnost. Na današnji Dan neodvisnosti praznujemo to izjavo ravnatoko kot našo iz leta 1776.

Amsterdam, 4. jul. — Ukrajinski brzojavni biro v Kijevu javlja čez Berlin, da se pomiče proti Moskvi veliki knez Mihael, brat bivšega carja, na čelu češko-slovaških čet. Mihael je bil proglašen novim ruskim carjem pred nekaj dnevi v Sibiriji.

Moskva, 19. jun. (Zakasnelo.) Na seji petrogradskega sovjeta je izjavil Zenovijev, da je veliki knez Mihael Aleksandrovič pobegnil iz vjetništva v Perno pred dvema mesecema. — Med velikorosko republiko in Ukrajino je bilo 14. junija podpisano premirje in pričelo se je pogajanje za mir. Premirje je sta podpisala Rakovski, načelnik bolševiške delegacije, in Selovkin, načelnik ukrajinske milovne komisije.

Washington, 4. jul. — Semikaj došla poročila govore, da so bili v Vladivostoku krvavi boji med

rdečo gardo in Čehoslovaki. Mnogo bolševikov je ubitih. Češko-slovaške čete so v popolni posesti vladavostške luke.

Amsterdam, 4. jul. — "Koelnische Zeitung" piše, da so avstro-nemški vojni vjetniki v Sibiriji bore z bolševiki proti češko-slovaškim četam. List pravi, da so bili vjetniki vsled gladi in drugih težav prisiljeni pomagati bolševikom proti kontrarevolucionarjem.

Washington, 4. jul. — Ameriški poslanik Francis v Rusiji poroča državnemu departmentu, da je sovjetska vlada v Moskvi ukazala aretirati krajevne uradnike v Arhangelu. Vzrok ni naveden. Sovjet je pred nekaj dnevi razglasil vojno stanje v provinci Arhangel. Tam se nahajajo zavezniško-ameriške čete pomorščakov in po zadnjih vesteh se bližajo temu okolišču nemško-finske čete.

Poročilo ameriškega poslanka je kratko in ne omenja ničesar o eksekuciji bivšega carja, monarhistični ustaji in padcu bolševikov v Moskvi, kakor so se glasile senzacionalne vesti zadnje dni iz nemških virov in ki se še ponavljajo.

London, 4. jul. — Iz Moskve poročajo, da so se te dni vršile volitve v Petrogradu. Izvoljenih je 32 bolševikov in dva socialna revolucionarja. Brzojavka ne pove, kakšne volitve so bile.

Amsterdam, 4. jul. — Berlinski "Tageblatt" javlja, da ukrajinski vladi grozi kriza vsled nasprotovanja kmetov. Ukrajinski sovjetski kongres priporoča nekega Markeviča za bodočega ministrskega predsednika in generala Grekova za vojnega ministra.

Kodanj, 4. jul. — Tukajšnji list "Berlinske Tidende" poroča, da je bivši ruski car Nikolaj Romanov pobegnil iz Ekaterinograda s svojo družino vred in zdaj se nahaja v Bergenju na Norveškem. Potoval je nepoznan. To vest je sporočil neki potnik, ki je prišel na ruski ladji iz Murmana in ki je videl Nikolaja, ko se je vkrcal na ladjo.

Mt. Clemens, Mich. — Laftnant Allen B. Ebey, o katerem so poročali, da je dobil težke poškodbe pri nezgodi z letalom, pri kateri se je laftnant John B. Boyle ubil, se nahaja na potu okrevanja. Zdravniki v oporišeni bolnišnici upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Predsednik: John Vogriš, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

Jože Ambrožič, box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauscher, 674 Ahway Ave., Hockspriings, Wyo.

Anton Hrast, box 140, Canonsburg, Pa.
Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pleterski, box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Wilkes, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

Jože Zavertnik.

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:
JOŽE AMBROŽIČ, box 351, Canonsburg, Pa.
Pritožbe preprijljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, box 140, Canonsburg, Pa.
VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
V korespondenci s tajništvom S. N. P. J. urednistvom in upravljalstvom "Prosvete" ne rabite lnen uradnikov, marveč napišite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

50 podzemeljskih nakladalcev z lopato za svinčeni rudnik.

Plačamo po \$4.20 na dan, 8 urno delo.

Pridite takoj!

FEDERAL LEAD CO.,
Flat River, Mo.

Telefon urada Court 8459.

Telefon na domu Neville 1870 R.

FRANCIS A. BOGADEK,
slovensko-hrvaški advokat,

VRHOVNI ODVETNIK NAR. HRV. ZAJEDNICE,

soba 103 Bakewell Building,
vokal Diamond in Grant Sts.,

(nasproti Court House)

PITTSBURGH, PA.

OUR VERY BEST FRIEND—

HELMAR
TURKISH CIGARETTES

